

Procedury postępowania osób zatrudnionych w Zespole Szkół Politechnicznych „Energetyk” w sytuacjach kryzysowych

Spis procedur:

- I. Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej, w tym cyberprzemocy
- II. Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia
- III. Podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia
- IV. Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję psychoaktywną
- V. Znalezienie na terenie szkoły substancji mogącej być substancją psychoaktywną
- VI. Postępowanie w momencie wypadku ucznia
- VII. Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego
- VIII. Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią
- IX. Popełnienie czynu karalnego
- X. Zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego
- XI. Wybuch pożaru lub podłożenie ognia
- XII. Plan ewakuacji szkoły
- XIII. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej

I. STOSOWANIE PRZEMOCY FIZYCZNEJ LUB PSYCHICZNEJ, W TYM CYBERPRZEMOCY

1. Pracownik ZSP „Energetyk”, który jest świadkiem stosowania przemocy przez ucznia ma obowiązek zareagować celem zabezpieczenia przed dalszą agresją.
2. Pracownik ZSP „Energetyk” zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą i zgłasza fakt rodzicom lub opiekunom ucznia oraz specjalistom.
4. Jeżeli sytuacja tego wymaga, wychowawca zgłasza fakt dyrektorowi ZSP „Energetyk”.
5. W przypadku drastycznych aktów agresji nauczyciel sporządza notatkę opisującą sytuację i zgłasza sprawę do specjalistów.
6. Specjalista powiadamia wychowawcę poszkodowanego ucznia i przeprowadza z nim rozmowę.
7. Wychowawca powiadamia rodziców pokrzywdzonego.
8. Uczeń stosujący przemoc otrzymuje naganę wychowawcy, a w poważniejszym przypadku odbywa się zespół wychowawczy.
9. W szczególnych przypadkach dyrektor ZSP „Energetyk” zgłasza te fakty policji.

II. UŻYWANIE SUBSTANCJI SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA

1. W przypadku zauważenia przyjmowania przez ucznia leków:
  - ✓ Nauczyciel pyta ucznia i sprawdza, co to za lek; w przypadku nieznajomości leku zapisuje jego nazwę i podaje ją wychowawcy lub dyrektorowi w celu sprawdzenia;
  - ✓ Wychowawca w przypadku wątpliwości ma obowiązek skontaktować się z rodzicami ucznia, czy lek jest przyjmowany za ich wiedzą i zgodnie z zaleceniami lekarza, w uzasadnionych przypadkach zatrzymać lek do czasu kontaktu z rodzicami.
2. Nauczyciel, który znajdzie leki lub inne substancje niebezpieczne, ma obowiązek zabezpieczyć je i zgłosić ten fakt dyrektorowi szkoły.
3. Pracownik szkoły, który był świadkiem lub dowiedział się o używaniu przez ucznia alkoholu, środków psychoaktywnych lub narkotyków powiadamia niezwłocznie wychowawcę klasy i dyrektora, doprowadza ucznia do dyrektora.
4. Wychowawca lub dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem i wzywa rodzica.
5. Uczeń i rodzic są powiadamiani o konsekwencjach takiego zachowania (zgodnie ze statutem ZSP „Energetyk”).
6. W przypadku stwierdzenia na terenie szkoły narkotyków lub innych środków, dyrektor zawiadamia policję;
7. Za używanie substancji psychoaktywnych uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły – odbywa się zespół wychowawczy, na którym podejmowane są dalsze decyzje odnośnie postępowania z uczniem, a w przypadku ucznia niepełnoletniego- zgłasza problem zagrożenia demoralizacją do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.
8. Jeżeli sytuacje używania szkodliwych substancji powtórzą się, dyrektor:
  - ✓ Rozpoczyna procedurę zmierzającą do usunięcia ucznia ze szkoły.
8. Pedagog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek terapeutycznych, prowadzi wsparcie dla rodziny.

III. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ W SZKOLE JEST W STANIE ODURZENIA

1. Pracownik ZSP „Energetyk” powiadamia wychowawcę lub dyrektora.
2. Uczeń pod opieką osoby dorosłej izolowany jest od reszty uczniów.
3. W razie potrzeby wychowawca/pielęgniarka szkolna wzywa lekarza.
4. Wychowawca lub dyrektor wzywa rodzica i zobowiązuje go do odebrania ucznia ze szkoły.
5. Wychowawca sporządza notatkę zawierającą: czas, miejsce, opis sytuacji, listę świadków.
6. W sytuacji, gdy rodzic odmawia odebrania dziecka lub brak jest kontaktu z rodzicem, dyrektor zawiadamia policję.
7. W sytuacji, gdy uczeń zaprzecza, że jest pod wpływem substancji odurzającej, dyrektor szkoły ma prawo wezwać policję w celu sprawdzenia stanu jego trzeźwości.
8. Uczeń, który w szkole przebywał w stanie odurzenia otrzymuje naganę dyrektora, odbywa się zespół wychowawczy, na którym podejmowane są dalsze decyzje odnośnie postępowania z uczniem.
9. W razie potrzeby pedagog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek wspierających, prowadzi wsparcie dla rodziny.

IV. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PSYCHOAKTYWNA

1. Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka i kieszeni (nauczyciel nie ma prawa samodzielnie przeszukać ucznia!)
2. Nauczyciel informuje o tym fakcie wychowawcę i dyrektora ZSP „Energetyk”.
3. Wychowawca wzywa rodziców do natychmiastowego stawiennictwa.
4. W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka i kieszeni, dyrektor wzywa policję.
5. Jeżeli uczeń dobrowolnie odda substancję, dyrektor zabezpiecza ją i przekazuje bezzwłocznie w ręce policji, która wszczyna postępowanie wyjaśniające.
6. Nauczyciel sporządza notatkę i przekazuje ją dyrektorowi.
7. Uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły, odbywa się zespół wychowawczy, na którym podejmowane są dalsze decyzje odnośnie postępowania z uczniem.

V. ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI MOGĄCEJ BYĆ SUBSTANCJĄ PSYCHOAKTYWNA

1. Należy zabezpieczyć substancję, uniemożliwić dostęp uczniom do niej.
2. Powiadomić o tym zdarzeniu dyrektora szkoły i przekazać substancję dyrektorowi.
3. Dyrektor wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji pracownik udziela informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.
5. Sporządza notatkę zawierającą: czas znalezienia substancji, miejsce, opis sytuacji, świadków.

VI. POSTĘPOWANIE W MOMENCIE WYPADKU UCZNI

1. Nauczyciel udziela pierwszej pomocy. Pracownik szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku ucznia lub był jego świadkiem:
  - ✓ Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, tzn. sprowadza fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy;
  - ✓ Nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia;
  - ✓ Niezwłocznie powiadamia dyrektora ZSP „Energetyk”;
  - ✓ Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – przywołuje innego nauczyciela, np. uczącego w najbliższej sali i prosi o nadzór nad swoimi uczniami.
2. Nauczyciel zawiadamia o zaistniałej sytuacji rodziców i dyrektora (wicedyrektora) ZSP „Energetyk”. O każdym wypadku nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia. W lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica ustala z nim:
  - ✓ Potrzebę wezwania pogotowia;
  - ✓ Potrzebę odebrania dziecka przez rodzica;
  - ✓ Godzinę odbioru ucznia przez rodzica lub opiekuna.

3. Uczeń po wypadku musi być odebrany przez rodzica, a dopóki rodzic się nie zgłosi, opiekę nad nim sprawuje nauczyciel. Nie można ucznia, który uległ wypadkowi wypuścić samego ze szkoły, nawet gdy skończył lekcje. Uczeń (przy lekkich wypadkach) może pozostać w szkole tylko na wyraźne życzenie rodzica.
4. Nauczyciel wyjaśnia okoliczności wypadku. Wychowawca ustala jak najbardziej szczegółowo okoliczności i sporządza notatkę.
5. Nauczyciel dba o kontakt z rodzicami poszkodowanego ucznia, w celu wyjaśnienia przyczyn wypadku i poznania stanu zdrowia.
6. Postępowanie dyrektora:
  - ✓ W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor ZSP „Energetyk” wzywa pogotowie ratunkowe;
  - ✓ O każdym groźnym wypadku dyrektor zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego z ZSP pracownika służby BHP;
  - ✓ O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty;
  - ✓ O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego;
  - ✓ Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy;
  - ✓ Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem ZSP „Energetyk”, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy, kierownik wycieczki.
  - ✓ Dyrektor ZSP „Energetyk” prowadzi rejestr wypadków.

VII. USIŁOWANIE POPEŁNIENIA SAMOBÓJSTWA LUB ZAMIARU SAMOBÓJCZEGO

Kontakt, komunikacja i wsparcie:

1. Pracownik szkoły, który dowiedział się o zamiarze lub usiłowaniu popełnienia samobójstwa ucznia (w szkole lub poza szkołą) natychmiast nawiązuje i podtrzymuje kontakt z uczniem.
2. Zawiadamia niezwłocznie dyrekcję szkoły.

Dyrektor szkoły zapewnia uczniowi bezpieczeństwo fizyczne poprzez:

1. Stałą obecność z uczniem osoby dorosłej.
2. Udzielenie w razie potrzeby pierwszej pomocy.
3. Zawiadomienie rodziców ucznia, psychologa i pedagoga szkolnego, pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji.
4. Izolację ucznia od grupy rówieśniczej.
5. Zapewnienie opieki psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły.

Dyrektor szkoły:

1. Zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji.
2. Przekazuje ucznia rodzicom i ewentualnie służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.

Następnie dyrektor koordynuje:

1. Powołanie Doraźnego Zespołu Kryzysowego do zdiagnozowania sytuacji i podejmowania działań interwencyjnych.
2. Zespół nawiązuje współpracę z instytucjami, które mogą pomóc w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej.
3. Interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia prowadzoną przez: psychologa z Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub inną osobę przeszkoloną w interwencji kryzysowej w celu prewencji naśladownictwa i pomocy uczniom w odreagowaniu stresu.
4. Spotkanie dla wychowawcy, nauczycieli uczących ucznia i rady pedagogicznej w celu:
  - ✓ Poinformowania o zaistniałej sytuacji i jej przebiegu;
  - ✓ Pomocy nauczycielom i pracownikom szkoły w odreagowaniu stresu psychicznego;
  - ✓ Diagnozy sytuacji życiowej ucznia i formułowania sposobów pomocy uczniowi.

Dyrektor szkoły zapewnia realizację planu zapobiegania ostrym sytuacjom kryzysowym:

1. Wspieranie rodziny oraz ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa poprzez:
  - ✓ Pomoc w uzyskaniu przez ucznia wsparcia specjalistycznego (medycznego, psychologicznego, psychiatrycznego);
  - ✓ Realizowanie zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się uczniem.
2. Opracowania i wdrażania na terenie szkoły strategii zapobiegania samobójstwom uczniów poprzez:
  - ✓ Rozpoznanie uczniów z zaburzeniami osobowości i zaproponowanie im pomocy psychologicznej;
  - ✓ Nawiązanie bliższych kontaktów z młodymi ludźmi;
  - ✓ Zmniejszenie ich negatywnych emocji wynikających ze stresu psychicznego;
  - ✓ Zwracanie uwagi i uczenie się, jak w wypowiedziach i w zmianie zachowania niewerbalnego wcześniej rozpoznawać sygnały ostrzegające o samobójstwie;
  - ✓ Pomaganie w nauce uczniom o mniejszych umiejętnościach;
  - ✓ Zwracanie uwagi na przypadki wagarowania;
  - ✓ Eliminowanie używania alkoholu i narkotyków;
  - ✓ Ograniczenie dostępu uczniów do środków umożliwiających popełnienie samobójstwa na terenie szkoły;
  - ✓ Podjęcie działań, w miejscu pracy nauczycieli i innych członków personelu szkoły zmniejszających stres zawodowy.

VIII. ŚMIERĆ SAMOBÓJCZA UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY I POZA NIĄ

W każdym przypadku wykrycia próby samobójczej na terenie szkoły:

Pracownik, który pierwszy dotrze na miejsce zdarzenia:

1. Udziela pierwszej pomocy niemedycznej.
2. Informuje innego pracownika szkoły celem powiadomienia dyrekcji.
3. Pozostaje w miejscu zdarzenia do przybycia właściwych służb.
4. Dyrekcja zapewnia obecność drugiego pracownika celem izolacji miejsca zdarzenia oraz pomocy w prowadzeniu pierwszej pomocy.

Dyrektor szkoły:

1. Niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji próby samobójczej lub śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:
  - ✓ Służbami medycznymi;
  - ✓ Rodzicami;
  - ✓ Policją, prokuraturą;
  - ✓ Organem nadzoru pedagogicznego;
2. Powiadamia rodziców o wydarzeniu;
3. Organizuje i udziela niezbędnej pomocy służbom ratowniczym i policji;
4. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu;
5. Organizuje interwencję grupową lub indywidualną dla uczniów i nauczycieli.

Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:

1. Powiadamia nadzór pedagogiczny;
2. Organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

IX. POPEŁNIENIE CZYNU KARALNEGO

W przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły popełni czyn karalny, pracownik szkoły:

1. Informuje dyrektora szkoły
2. Sporządza notatkę opisującą zdarzenie
3. Dyrektor szkoły wzywa policję i zawiadamia rodziców
4. Dyrektor szkoły zabezpiecza do czasu przyjazdu policji wszystkie przedmioty związane z popełnionym czynem
5. Policja prowadzi dochodzenie w tej sprawie
6. Sprawca czynu karalnego oprócz sankcji prawnych otrzymuje naganę dyrektora szkoły lub dyrektor rozpoczyna procedurę usunięcia ze szkoły

X. ZGŁOSZENIE O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

XI. WYBUCH POŻARU LUB PODŁOŻENIE OGNI

XII. PLAN EWAKUACJI SZKOŁY

Szczegółowe omówienie punktów: X, XI i XII znajduje się w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

XIII. KONTAKT Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Osoba, do której zwracają się przedstawiciele mediów:

1. Nie udziela informacji, jeżeli nie ma wyraźnego upoważnienia ze strony dyrektora.
2. Zawiadamia niezwłocznie dyrektora o kontakcie ze strony mediów
3. Kieruje przedstawiciela mediów do dyrektora.
4. Dyrektor udziela niezbędnych informacji.
5. W szczególnych przypadkach dyrektor udziela pełnomocnictwa do udzielania informacji mediom.

Zaktualizowano - marzec 2018 r.

Oświadczenie pracownika Zespołu Szkół Politechnicznych „Energetyk” potwierdzające przeszkolenie w zakresie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych

Niniejszym oświadczam, że zostałam/-em przeszkolona/y w zakresie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych i zapoznałem się z obowiązkami oraz procedurami obowiązującymi na terenie Zespołu Szkół Politechnicznych „Energetyk” w Wałbrzychu w następujących obszarach sytuacji kryzysowych:

- I. Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej, w tym cyberprzemocy
- II. Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia
- III. Podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia
- IV. Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję psychoaktywną
- V. Znalezienie na terenie szkoły substancji mogącej być substancją psychoaktywną
- VI. Postępowanie w momencie wypadku ucznia
- VII. Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego
- VIII. Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią
- IX. Popełnienie czynu karalnego
- X. Zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego
- XI. Wybuch pożaru lub podłożenie ognia
- XII. Plan ewakuacji szkoły
- XIII. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej

.....
Data

.....
Podpis (czytelnie)

Oświadczenie powinno być podpisane przez każdego pracownika